

τέτοις νέσ, ποῖταν ἕνα κομμάτι μαλακιά, κ' αἰσθάνονταν νά ραγίζη ἡ καρδιά της. Φώναζε τῆ μητέρα της γιά νά τόν συστήσει, καί τῆς εἶπε πῶς τόν γνώρισε στῆς θείας της τῆς Ἐλέγκως.

Ἡ κερὰ Χρήσταινα πολύ τοῦ ἔρρεσε καί τόν ζήτησε νά πάρη τόν κεντιάτικον καφέ μαζί τους γιά νά τόν γνωρίσει κι ὁ κύρ Χρήστος. Ὁ καημένος ὁ Θεόφιλος ἀνάπνευσε κι ἄρχισε νά παίρνῃ ἐλπίδες. Εἶδε τήν κλωσύνη στους γωνίους τῆς Κατήγκως, τὸ γλυκὸ τρόπο τους καί καταγοητετήθηκε. Ὅταν ἔρθε ὁ κύρ Χρήστος καί τοῦ τόν ἐπίστησαν, τὸν βρῆκε παιδί τῆς καρδιάς του, κι ὅταν ἔφυγε εἶχε μιὰ ὀμίλια μὲ τὴν κόρη του. Νά, παιδί μου, τῆς εἶπε, τὸ παλληκάρι πού θά σέ κάμῃ εὐτυχισμένη. Τὸ βλέπεις ἀπ' τὰ μάτια του. Ἡ Κατήγκω τῆκουσε καί βούρκωσαν τὰ μάτια της ἀπ' τὴ συγκίνηση.

Τότες εἶπε στὸν πατέρα της ὅλη τὴν ἱστορία καί πόσο λυπᾶται γιά τὸ φέροσμά της. Ὁ κύρ Χρήστος τῆκουσε καί συγκινήθηκε κι αὐτός. Ἐνοια σου, κόρη μου, τῆς εἶπε, τώρα κάμε τὸ σταυρό σου κι ἀποφασίσέ το, καί θάχετε κ' οἱ δύο σας τὴν εὐχή μου. Μὴν ἔχεις κανένα φόβον πῶς θά πεινᾶτε. Ὁ νέος φαίνεται ἐργατικὸ καί τίμιον παιδί, καί καλύτερο ἀπ' τοὺς μεγαλοσικανοὺς ἐκείνους πού ποτέ τους δὲ δουλεύουνε, ἀλλὰ περιμένουνε τὸ καθεὶ πῶς ἀπ' τὴ γυναίκα τους. Τότες ἡ Κατήγκω, πού καθὼς εἶπαμε ἀλλάξε τώρα ἰδέες, καί πατέρα μου, εἶπε, βλέπω πῶς ἔχεις δίκιο, καί μετανοιῶνω τώρα γιά ὅ,τι ἔκαμα. Εἴμ' ἀποφασισμένη νάκολουθήσω τὴ συμβουλή σου καί εἶμαι βέβαιος πῶς μὲ τὴν εὐχή σου, καί μὲ τὴν εὐχή τῆς μητέρας μου θά ζήσω εὐτυχισμένη. Ὁ κύρ Χρήστος πού εἶχ' ἄγια ψυχὴ, νάχῃς καλὸ κόρη μου, τῆς εἶπε, ὁ θεὸς μ' ἀξίωσε ὅ,τι ἐπιθυμοῦσα, κ' ἔτσι ἀποφασίστηκε νά γίνῃ κ' ἡ ἀρραθῶνα γιά νά πάψῃ κ' ἡ φλυαρία τοῦ κόσμου, πού ἀφορμὴ γυρεύει γιά νά μιλή. Ἐνωρίστηκανε καί μὲ τὰ συμπέθερα, ἀνθρώπους καθὼς πρέπει, θεοφοβούμενους, καί πρόθυμους νά κάνουνε τὸ καλὸ κατὰ τὴ δυνάμη τους.

Στους τρεῖς μῆνες ἀπάνου γένηκε κι ὁ γάμος κι ὅλα φαίνονταν χαρούμενα κ' εὐτυχισμένα, κι ὁ κύρ Χρήστος ἀπ' τὴ χαρὰ του ἔστειλε δύο χιλιάδες δραχμὲς στὸ Μητροπολιτικὸ γιά νά τίς μοιράσῃ στους φτωχοὺς, πράμα πού δὲν τὸ κάνουνε πολλοὶ σήμερα. Κ' οἱ νιοπαντρεὶ ἔφυγαν τὴν ἴδια μέρα χαρούμενοι κ' εὐτυχισμένοι γιά τὸ Καρβουναρί, ἐκεῖ ὅπου πρῶτα γνωρίστηκανε, καί καθισαν καί πάλι.

Τῶνοιωθε κ' ἡ Κκτινούλα, τᾶφοσιωμένο τὸ παιδί, τὸ φτωχοκρίτσο τῆς Κερμαρίας, πού ὅσο κι ἂν τὴν κουράζανε οἱ γιατροί, τὸ θεωροῦσε χρεὸς της νά δειξῇ βνωμοσύνη, ἀφοῦ, λέει, κανανε τόσα γιά τὴν ὑγεία της. Μὰ ἔπαιρνε πῶς λέρτερα τὴν ἀνάσα της κι ἀρπῆ. Λίγο λίγο, ξανάπαινε τίς παλιές, τίς παραιτημένες ἀφρημένες δουλειές. Ἐββαφε, μπάλωνε, μιπιμπίλιζε, ξεσκόνιζε καί πιαστρεβε ὅλα τὰ γραφεῖα τοῦ Ἀντρέα. Εἶχε τὸ ματι σ' ὅ,τι γινότανε σπῆτι. Ζωντάνεβε στὰ μάτια τους ὀλωνῶνε ἡ πρώτη Κκτινούλα, μόνο πού σηκωνότανε ἄργα καί πλάγιαζε νωρίς. Μὲ τίς ζέστες τοῦ Θεριστῆ, ἔμνησκε καποτες τᾶπόγεμα στὸν μπαζέ· τὸ προτιμημένο της τὸ μέρος εἶτανε ἡ ἀβλή. Ἄχ! δὲν καθότανε πιά στὸν ἀγαπητὸ της τὸν πάγκο, στὸ γέρικο τοῦ κέρου τὸν κορμό τῆς χρειάζοτανε πίτηδες πολθρόνα πού τῆς τὴν κουβαλοῦσανε ὅπου ἤθελε. Στῆς πέντε καί τριάντα πέντε, ταχτικά, ζύγωνε ὁ Ἀντρέας μὲ τὸ θερμόμετρό του, ἀκκουμποῦσε πλάγι της στὸν κορμό ἢ κρυβότανε στὸν ἀδειανὸ τὸν ἀμαζῶνα, μὴν τύχη καί τὸν ἀνησυχῆση κανένας, ἰνῶ τὴ θερμομετροῦσε. Ἀναλόγιαζε μὲ τὸ νοῦ του τὸν περασμένο βαρὴ χειμῶνα, μελετώντας τίς θερμοκρασίες ἀπὸ τίς ἑπτὰ τοῦ Μάρτη ὡς τὸ Θεριστῆ. Βαστοῦσε σημείωση στὰ

κάτ' ἀπὸ τοὺς πλάτανους κοντὰ στὸ τρεχούμενον νερό, καί πλάθανε διάφορα σκέδια γιά τὸ μέλλο τους.

Manchester 14 τοῦ Φλεβῆρη 1907

ΕΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ
(André de Chénier)

Ὅταν τὰ λέει τὰ πῆλιζ του κανένας ξαλαφρόνει.
Ἡ ζάγαρη τ' ἀφ' πιστὸ λιγάκι τὸ μέρνει.
Καί τῆς ἐρωτοπλήγωτης καρδούλας τὸ φρεμάκι
Μὲ τὸ παράνοιο κι αὐτὸ γλυκκζίνεται λιγάκι.
Γιά τὸ βραῦ τὸ νῆριτι του ὁ νῆς ξεμολογιέται
Σὲ φίλο του, ἰπ' τὸν ἔρωτα κι αὐτὸς πού τυρχνιέται,
Γιὰ, μοναχί του, σῆρημα ρουμάνικα καί ροχούλες,
Στῆς αὔρες λέει τὸν πόνο του, στοὺς βοάχους, στῆς βρουσούλες.

N. XANTZAPAS

ΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τοῦ «Mercure de France» (15 τοῦ Μάη ὁ Ἀστεριώτης ἐπιθεωρώντας τὰ δικά μας, κάνει μιὰ σύντομη ἐξέταση τοῦ ἔργου τοῦ Βερναρδάκη, ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ τοῦ θανάτου του, καί μιλεῖ γιά τὸν Προβελέγγιο καί γιά τὴν «Ἐπιστροφή τοῦ Ἀσώτου», καί ὑπόσχεται πῶς θά μιλήσῃ ξεχωριστὰ γιά τὸν Παπαδιαμαντη καί γιά τὸν Καρακαβίτσα. Ἄξιος σύντροφος τοῦ Προβελέγγιου στὸ αἶσθημα—λέει κατόπι προχωρώντας—εἶναι ὁ Δημήτρης Τανταλίδης. Μὰ ὁ Τανταλίδης, πού καθεται στὴν Πόλη, εἶναι πιστὸς ὁπαδὸς τῆς ἐθνικῆς γλώσσας καί διαλαλεῖ τὴν ἀλήθεια της. Ἄφοῦ, μᾶς λέει, εἶναι ἀσύγκριτη ἡ δημοτικὴ γλώσσα γιά τὴν ποίηση, γιατί τάχα δὲν μπορεῖ ἀνάλογα νά γίνῃ τέτοια καί γιά τὸν πεζὸ λόγο;» Κ' ἔχει δίκιο, μαζὶ μὲ τὸ Φῶτη Φωτιάδη, τὸ συμπατριώτη του, μαζὶ μὲ τὸν Περγιολίτη,μαζὶ μὲ τὸ Βαρλέντη, τοὺς δύο γενναίους μεταφραστῆς τοῦ Εὐριπίδη σὲ τέλεια δημοτικῆ. Τάχα εἶναι γιὸς ὁ ποιητῆς τῶν «Ἰσκιων» ἡ ἀνιψὸς τοῦ δυστυχισμένου Ἡλία Τανταλίδη, πού τυφλώθηκε εἴκοσι ἑπτὰ χρονῶν, καί πού ἴσα μὲ τὸ θάνατό του, στὰ 1876, χρημάτισε καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης; Ὅ,τι κι ἂν εἶναι, ὅλο τὸ πρῶτο μέρος τῆς συλλογῆς μᾶς δίνει δυνατὰ μὲ τὰ μάγια τῆς θλίψης, τῆς θύμησης, τῆς σεπτῆς καί ζῆγνης ἀγάπης, σὲ μιὰ διαλεκτῆ γλώσσα. Τὰ ποιή-

ματα «Θαμμένος Ἐρωτας», «Νύχτα στὸν κῆπο», «Τὸ νησί μου», «τὸ τραγοῦδι τῆς νεκρῆς», τὸ «Φαντασμα» εἶναι γιομάτα ἀπὸ μιὰ ἐλεγειακὴ τρυφεράδα, καί τὰ ξεχωρίζε ἕνα ἐγὼ χαρακτηριστικὸ πού μόνος σκεδὸν ὡς τὴν ὥρα οἱ ποιητῆς τῆς Ἑστανῆσος κατορθώσανε νά μᾶς δώσουνε.

Μὲ μιὰν ἀκριβολογία πῶς πολὺ νευρώδεια, παρὰ λαμπερῆ, ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου «Μαρτύρων καί ἡρώων αἵμα» μᾶς δηγιέται τὰ βᾶσανα τὰ μακεδονικά καί τὴν ἀγριότη τῶ βούργαρου. Τὸ βιβλίο τοῦτο, γραμμένο σὲ καθάρια δημοτικὴ γλώσσα, καί προσωρισμένο νάπλωθῇ παντοῦ ὅπου κόσμος ἐλληνικός, παίρνει ἀφορμὴ τοῦ ξεκινημοῦ του τὸ σκοτωμὸ τοῦ Παύλου Μελά στὴ Σιάκιστα τῆς Μακεδονίας, τὸ 1904. Τὸ βιβλίο εἶναι ἕνα ὑψηλὸ καί ἔξοχο ἀνάκρουσμα, ὅλο ἀντίσταση καί πατριωτισμός».

ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΕΝΑ ΛΑΘΟΣ

Καϊκούττα 16.5.07

Ἀγαπητὸ «Νουμά»,

Στὸ γράμμα μου πού δημοσίεψα στὸ φύλλο σου ἀρ. 242 (8 τοῦ Ἀπρίλη), κοντὰ στὸ τέλος σελίδα ὀχτώ, ἔγινε ἕνα λαθάκι.

Ἀντιγράφοντας τὸ γράμμα μου ἔβαλα ἀντρέπου-μαϊ ἀντῆς ντόνουμαϊ. Ἀφοῦ πρόκειται γιά τὸ πὸ πού γίνεται ντ, τὸ ἀντρέπουμαϊ δὲν ἔχει τὸ λογο του—ἔξὸν ἂ νομίσει κανεὶς πῶς κόλλησα κ' ἐγὼ τῆς καθαρεύουσας τὰ κελεπίρια ἀνδρέπουμαϊ, ἀνδρεπή, ἀνάπτῆς, ἀρδίκιου κλπ. κλπ. !!

Δίκας σου
ΕΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

ΑΙΟ ΤΗ ΜΥΤΙΑΙΝΗ

Ἀγαπητὸ μου «Νουμά»,

Μπαμ! μπούμ! Ἀσκημα τὴν ἔχουμε πάλι ἐμῆς οἱ προροδοῖτες μαλλιαροὶ ἀπὸ τοὺς συμπατριώτες μου! Ἀναψαν καί κίρωσαν καί ξεσπαθῶσαν κηρύχοντας διωγμὸ καί θάνατο καταπάνω μας μερικοὶ καθαριστικοὶ ἐδῶ στὴν πρωτεύουσα. Θά ἔμαθες τὸ ὑβριστικὸ ἀνοιχτὸ γράμμα πού δημοσίεψανε στὰ σφυραϊκά φύλλα κατὰ τοῦ κ. Ξενοπούλου, γιατί ὁ δύστυχος τόλμησε νά γράψῃ κοινῆ γιά τὸ ἔργο

φύλλα ὅπου ἔγραφε τοὺς βαθμούς, γιά τὰ καθέκαστα τῆς μέρας, ἐννοεῖται καί γιά τὴν κρουγενίνα, ὅταν τῆς ἔδινε ἀπὸ μισὸ γραμμαρίον πότε τὸ πρῶν, πότε τὸ βράδι, πότε πρῶν καί βράδι. Ἐσκυβε τὸ κεφαλι, συλλογιότανε καί διαβάζε· 36°3—37°8, 36°—38°, 36°5—37°5, 35°9—37°3, 36°3—37°2, 36°7—37°7, 36°4—37°9, 36°4—37°4, 36°5—38°1, 36°5—37°8, 36°6—37°4, 37°3—37°8, 35°0—38°2, 36°5—37°6, 36°—37°7, 36°1—38°1, 36°2—37°6, 36°3—38°2, 36°8—38°3, 36°8—38°5, 36°8—38°2, 36°6—37°, 36°3—37°6, 36°7—38°, 36°3—37°2, 36°3—37°7, 36°7—37°9, 36°5—38°, 36°7—36°3 μὲ κρουγενίνα, 36°7—37°3 κρ., 36°7—36°8 κρ., 36°3—37° κρ., 36°8—36°9, 36°6—37°3, 36°7—37°5, 36°3—37°7, 36°7—38°2, 36°5—37°7 κρ., 36°6—37°5 κρ., 36°5—37°4 κρ., 36°2—37°5, 36°3—37°4, 36°5—37°5, 36°6—38°, 36°9—37°5 κρ., 36°5—37°4 κρ., 36°6—37°6 κρ., 36°4—37°4, 36°6—37°8, 36°6—37°2 κρ., 36°6—37°8 κρ., 36°6—37°3 κρ., 36°4—37°8 κρ., 36°6—37°4 κρ., 36°5—37° κρ., 36°4—37°1 κρ., 36°4—37° κρ., 36°6—36°8 κρ., 36°5—37°1 κρ., 36°4—37°3 κρ., 36°4—37°4 κρ., 36°7—37°5

κρ., 36°7—37°7 κρ., 36°6—37°4, 36°7—37°9, 36°5—37°4, 36°7—38°2 (ἀδιαθεσία; 36°5—37° κρ., 36°6—36°8 κρ., 36°3—37°3 κρ., 36°6—37°3 κρ., 36°7—37°3 κρ., 36°8—37°2, 36°6—37°1, 36°6—37°3 κρ., 36°1—37°2 κρ., 36°6—37°9 κρ., 36°9—36°8 κρ., 36°6—37°7 κρ., 36°8—37°3 κρ., 36°6—37° κρ., 37°—37° κρ., 36°8—37°1 κρ., 36°7—37°5 κρ., 36°7—37°2 κρ., 36°8—37°6 κρ., 36°6—37°5 κρ., 36°5—37°1 κρ., 36°6—37°4 κρ., 36°6—37°2 κρ., 36°4—37°2, 36°8—37°5, 36°8—37°1 κρ., 36°9—37°3, 36°6—37°8, 37°2—37°6, 36°7—38°, 36°9—37°5, 36°8—37°8, 36°9—37°3, 36°5—37°1, 36°7—37°2, 36°8—37°6, 36°4—37°5, 36°5—36°9, 36°6—37°6, 36°7—37°2, 36°5—37°3.

(ἀκολουθεῖ)